

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 1. De Beneficijs manualibus & Capellaniis, & præstimoniis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98538)

onus spirituale annexum, quia tunc potest conferri perpetuo, non obstante quod non consistat de aliqua collatione, quia praedicti Doctores non requirunt, quod fuerit collata Ecclesiae, sed tantum quod sit talis quae non possit conferri laico.

- 62 In vna tamen Volaterrana Capellā. § 16. Nou. 1594. coram Illustrissimo Seraphino Rota resoluit: Impetrantem debere ante omnia probare existentiam beneficii impetrati, & quod sit Ecclesiasticum, & collatum, alias non dari vacationem, Abb. d. conf. 47. num. 1. Calder. conf. 4. de relig. domib. Fel. in d. cap. in natura, numer. 9. & tenuit Rota in Hispanen. beneficii. 16. Iun. 1586. coram D. Oriolen. & ideo quia ibi nulla asseratur collatio facta per Episcopum, vel sedē Apostolicā capellā impetrata, quinimo pro parte confraternitatis docebatur de ultimo statu, & eo quidem antiquissimo, quod iuxta conf. Decij 126. numer. 1. in consideranda qualitate beneficii solet attendi, ex quo agitur istam capellam tanquam simplex oratorium fuisse per longissimum temporis spatium relictam per confratres laicos, qui ad eorum nutum, & cum certo salario deputarunt capellanos, impetrationem esse inuálidam. Accedit Decif. 63 182. num. diuersorum. p. 1. 5. ubi Rota dixit. Dilectum Rebus. in pract. tit. quid sit beneficium, numer. 8. ubi voluit, dici beneficium illam partē quae datur ministro Ecclesiae, procedere si daretur in tu. persona habili. Et nouissime post hanc González ad reg. de mensib. gl. 5. a num. 6. ponit praedictas qualitates, de quibus, num. 61. tanquam requisita substantialia beneficii, & quod si illae non concurrunt, non est beneficium quocumque nomine nuncupetur, & allegat duas nouissimas Decif. Rotae. in vna Vlisbonen. administrationis capellae. 16. Jan. 1591. coram D. Pena, & in alia Hispanen. remitorij. 4. Decem. 1596. coram D. Pamphilio.

§. 1.

De beneficiis manualibus, & capellanis, & prestimonis.

SUMMARIA.

- N**on est de essentia beneficii esse perpetuum num. 56. Regularia beneficia sunt manualia, & ad nutum amouibilia nisi sint curata aut electiua, num. 66. resolutio Rotae, num. 67. & 68. & sunt, vere beneficia num. 69. Beneficia secularia de sui natura sunt perpetua num. 70. tamen per Papam non inferiorem possunt ad tempus concedi, n. 71. & ex fundatione possunt esse temporalia, & ad nutum amouibilia, numer. 72. licet Naua. contra, num. 73. qui tamen admittit posse esse temporalia per Papam seu immemorabilem, num. 74. Etiam ex constitutione, seu statuto beneficia secularia possunt esse temporalia, seu manualia, num. 75. licet Naua. contra, num. 76. Beneficia manualia sunt vere beneficia, & ut talibus in eis committitur simonia, num. 70. licet aliqui contra teneant, num. 78. Potest dici esse de essentia beneficii quod sit perpetuum saltem apertudine, num. 79. De beneficio manuali, & ad nutum amouibili faciendū est intentio impetratione secundi num. 80. Capellania ad nutum amouibiles non sunt beneficia ubi non instituuntur auctoritate Episcopi, num. 81. secus si essent instituta eius auctoritate, numer. 82. Non tamen poterit quis sacris ordinari ad titulum talis capellaniae, nec alterius beneficii manualis, numer. 83. nam titulus debet esse perpetuus, num. 84. Patronus capellaniae etiam collatū ita fundat ut sit ad nutum amouibilis, potest ad nutum & liberam voluntatem absque causa amovere capellanum, num.

85. toties quoties voluerit, num. 86. nec poterit ordinarius destitutum tueri in sua possessione, n. 87. In beneficiis manualibus potest fieri renouatio sine causa, malitia cessante, num. 88. non obstante reg. de trienniali, num. 89. quicquid alij dicant, num. 90. Si de facto quis ordinetur ad titulum capellaniae ad nutum amouibilis non mutatur eius natura, num. 91. Ad titulum capellaniae amouibilis non ad nutum, sed ex iusta causa, non potest quis sacris ordinari num. 92. Vicaria temporalis, seu ad nutum amouibilis, non est beneficium num. 93. Decif. Rotae, num. 94. Capellania perpetua instituta auctoritate Ecclesiastica sunt beneficia sine dubio, & obligant ad horas, n. 95. resolutio Rotae, num. 96. & tunc non tenet prohibitio testatoris, quod ordinarius non se intromittat in earum promissione, sed ad solos laicos spectet, num. 97. Ab administrat. in cura, & visitat. istam capellaniam potest fundator excludere ordinarium nisi in casu negligentiae, num. 98. sed non censetur exclusus ex eo quod in fundatione alicui committatur visitatio, num. 99. nec contrarium censui 5. S. cong. in quadam declarat. num. 100. licet in terminis brevis Pauli V. censetur exclusus a visitatione priorum operum de Oropesa, num. 101. Capellania etiam perpetua fundata, sine auctoritate ordinarij non sunt beneficia, nec obligant ad horas num. 102. 103. & 104. & in eis valet ordinatio fundatoris, quod ordinarius non se intromittat in earum prouisione, n. 105. decisiones Rotae, n. 106. & 107. Capellania in cuius prima fundatione non interuenit ordinarij auctoritas, potest postea per ordinarium erigi in beneficium, si non reluctatur fundatoris voluntas, num. 108. Quod verum est in capellanis institutis in ultima voluntate, num. 109. aut inter viuos, quarum effectus differtur post mortem, n. 110. Secus tamen in institutis inter viuos, & statim effectui, n. 111. Ad titulum capellaniae non collariue potest quis ordinari si est perpetua, tanquam ad titulum parimonij, num. 112. Si apparet de unica collatione, vel institutione ordinarij, in dubio censetur capellania beneficium, n. 113. in dubio vltimus status beneficii attenditur, num. 114. Quando constat fundatorem noluisse facere capellaniam collatiuam, & beneficium, non videtur sufficere fuisse collatū spatio 40. annorum, sed quod requiratur immemorialis, num. 115. sed contrarium teneatur, num. 116. Prestimonia, & prestimoniales portiones sunt beneficia, num. 117. & 118. quamuis aliqui contra teneant, & alij dissentiant, num. 119. Gratia de beneficio simplici vacante per obitum. N. capiat prestimonium, num. 120. In expectatiua ad beneficium simplex, aut cum cura, vel sine cura comprehenditur prestimonium, nisi in certis casibus, num. 121. In impetratione beneficii faciendā est mentio de beneficiis obiectis, licet de facto, & de iure ad re, nisi ubi impetrās ignorat, n. 122. 123. 124. & 125. & de prestimonis, n. 126. & etiam de beneficio incompatibili vacante propter affectuonē secundi, contra González, num. 127. Non est autem opus addere in diffinitione beneficii ut Nauar. d. q. 1. de redditis, num. 55. num. 4. & Doct. Sahagum. in d. c. fin. de sequestratione poss. n. 20. & alij addunt, perpetuum in se saltem quo ad obtinentem, aut ut Quintanaduenas d. li. x. Ecclesiasticor. cap. 3. & Duar. d. lib. 2. cap. 4. in perpetuum: non enim est de essentia beneficii esse perpetuum. Nam regularia beneficia de sui natura sunt manualia, & ad nutum amouibilia nisi sint curata aut electiua, Cassad. decif. 4. num. 3. & decif. 12. num. 9. de preben. Achilles de

Grassus, decis. 242 seu noua de preben. numer. 3. & Rota decis. 772. & 778. par. 1. diuersorum, Selua de benefi. 3. par. 9. 21. & 68. Rebus. de pacificis possess. à num. 529. alias 272. Cofinas in pragmatica sancti. tit. de collatio. §. item placuit verbo perpetuis, & eius filius Hor. Mandos. 10. num. 5. & quest. 11. nu. 3. & Mandos. reg. 3. cancell. 9. de priuilegiis ad instar gloss. 6. num. 3. Flam. Paris. de resignatione benefi. lib. 11. quest. 3. numer. 81. Et post hac visus Gonzalez ad reg. de mensibus gloss. 5. §. 6. ex nu. 6. & 58. Et Rota in vna Parmen. Prioratus. §. Iun. 1595. Co-

ram t. D. meo Corduba Episcopo Pacen. in qua fuit dictum, Quod in beneficiis manualibus non inrat reservatione nec cadunt sub reservatione, Calder. conf. 25. de preben. cum aliis, & quod manualia presumuntur omnia beneficia regularia, quae nec sunt curata, nec electa, Mill. verbo beneficia regularia, Selua 3. par. 9. 68. Cassad. decis. 4. de prebend. Mandos. reg. 3. quest. 10. num. 5. & q. 11. num. 2. & ad probandum quod sit regularis sufficit, quod sit fundatum in Ecclesia Monachali, cum alias ibi secularis esse non possit cap. fin. §. praecipimus de statu Monach. Abb. conf. 59. ad fin. lib. 2. nec obstat, quod ille per cuius additum ultimo vacauerit esset secularis, quia non resistentibus regularibus secularis similia beneficia obtinere potest, d. §. praecipimus.

68 Rota etiam in Segumina Thesauraria, 29. April. 1596. Coram D. Orano infra addita. 11. p. c. 5. nu. 181.

69 Et certum est esse vere beneficia, & sic in eis committi simoniam, & confidentiam. Flam. Paris. de confidentia, quest. 16. quicquid Duarenus d. l. 2. cap. 4. dicat Prioratus claustrales beneficiis non annumerari, quia perpetui non sunt, & Quintanadu. d. c. 23. nu. 12. & Eman. Rodrig. questionum regul. 1. tom. 9. 31. art. 2.

Et beneficia secularia quamuis de sui natura, seu propiitate sunt perpetua, ca. praep. 1. 55. dist. cap. satis peruersum. 56. dist. cap. sanctorum. 70. dist. cap. vni de capellis monach. in sexto, & ibi gloss. vers. perpetui, Abb. in ca. 2. de arbitris notis. 1. Cassad. d. decis. 4. num. 2. & d. decis. 12. nu. 9. Felin. in d. cap. in nostra num. 9. de rescrip. Probus in d. ca. nullus, num. 17. de tempor. ordin. in sexto, & alij relati supra num. 61. & Mandos. d. 9. 11. Flam. d. 9. 3. num. 92. Gonzalez sup. num. 7. & alij, tamen per Papam licet non t. per inferiorem possunt ad tempus concedi, cap. si gratiose, de rescrip. in sexto, ubi Doct. gloss. in d. cap. vni. Felin. sup. & in c. si de iudic. nu. 6. Probus sup. Selua d. 9. 21. Rebus. in praxi, in requisita ad collationem n. 13. & 14. Mandos. d. 9. 11. n. 3. Flam. Paris. de confiden. 9. 18. n. 4. & alij. Et ex fundatione t. beneficia secularia possunt esse temporalia, & ad nutum amouibilia, Lopus allegatione 67 seu 66. n. c. Mand. reg. 34. q. 11. Goncal. sup. n. 8.

Quamuis Naua. conf. 5. de preben. & conf. 8. de iure patr. num. 7. t. dicat capellaniam sic fundatam etiam autoritate Episcopi non esse beneficium, qui tamen. d. conf. 8. n. 10. t. admittit beneficia spiritualia posse esse seu fieri temporalia per Papam seu consuetudinem immemorabilem.

Et etiam ex constitutione seu statuto beneficia t. secularia possunt esse temporalia, seu manualia, & ad nutum amouibilia, Lopus allegatione. 9. Cassad. d. dec. 12. num. 9. quod tamen non videtur procedere in curatis ex d. ca. vni. & quamuis Naua. conf. 9. de officio ord. & 27. de preben. dicat quod per ordinationem qua capellania perpetua fit ad nutum amouibilis definit esse beneficium.

Et beneficia manualia esse vere t. beneficia, & vt talibus in eis committi simoniam tradit Flam. Paris. d. question. 18. de confiden.

Et ita tenendum est quamuis t. Staphileus de lue-

ris gratia. 9. forma expectatiuarum nu. 29. & Gambarus de officio legati. lib. 4. Rubrica. 1. n. 1. Lud. Gom. de expectatiuis, n. 94. P. Greg. de benefi. c. 11. n. 12. & Zerola in praxi Episcopali. 1. par. ver. beneficium. §. 1. dicant beneficia manualia non esse vere, & proprie beneficia, quia non sunt perpetua, & Gonzalez s. n. 21. & 59.

Potest etiam dici esse de essentia t. beneficij quod sit perpetuum saltem aptitudine, qualia sunt manualia, quae possunt esse perpetua, vt in d. Seguntina thesauraria, vbi quod ad esse beneficij Ecclesiastici requiritur, q. eius titulus sit saltem aptitudine perpetuus.

Vnde infertur de beneficio manuali, & ad nutum amouibili, quod habet impetrans faciendam esse mentionem in impetratione secundi Cald. conf. 9. de rescrip. Fel. in d. c. in nostra cor. 19. Ripa in cap. ad aures de rescrip. n. 12. Selua 3. par. 9. 11. n. 8. Rebus. de nominatio. q. 9. n. 27. alias. 25. Meno. de arbitr. casu. 202. n. 46. & Rotam d. Seguntina thesauraria velit nouissime Vuamefius consil. 228.

Secundo infertur, capellanias quae sunt ad nutum amouibiles, non ex eo dicendas esse non esse beneficia proprie, quia sunt amouibiles, vt inquit Staphil. & Naua. sup. & Auem. in dictionario vers. beneficiorum, sed quia haec vt plurimum non instituuntur autoritate Episcopi, vt sint spirituales, & inter bona spiritualia contententur, sed veluti salaria, & stipendia: Si tamen aliquae essent sic institutae, & erectae autoritate t. Episcopi, vt essent spirituales, & collatiuae, vere essent beneficia, & obligaret ad horas canonicas, quauis enim ille non esset beneficiarius perpetuus, tamen pro eo tempore, vere haberet ius spirituale ad percipiendos fructus capellaniae, & ratione talis capellaniae, gauderet privilegio fori, licet esset tantum in minoribus constitutus, seu clericus primae tonsurae, iuxta decretum Concilij, sess. 23. de refor. cap. 6. & q. beneficium manuale, & reuocabile ad nutum, & voluntatem conferentis, obliget ad horas tradit Acor lib. 10. cap. 4. quest. 2.

Non tamen poterit quis ad sacros t. ordines promoueri, ad titulum talis capellaniae ad nutum amouibilis, quantumvis sit collatiua nec alterius beneficij manualis, Mayol. de irregular. lib. 4. c. 15. n. 4. Salcedo in prac. crim. Bernardi Diaz c. 18. n. 8. Fla. Pari. commune dicens de resignatione benefi. lib. 2. q. 6. n. 2. & 3. Zerola in praxi Episcopali 2. par. ver. dimissoria sub. §. 9. Marcus Ant. Genuen. in praxi Archiepiscopali curia Neapol. cap. 81. sub. n. 2. Enriquez in sum. lib. 10. c. 17. §. 3. Man. Rodrig. in sum. 2. to. c. 15. n. 12. P. Ledes. in sum. 1. par. de Sacram. ordinis c. 7. 11. conclusionem Zechus de repub. Ecclesiastica ca. de clericis sub. n. 7. vers. 84. & Sairus de censuris lib. 4. c. 14. n. 20. titulus n. ad quem quis sacrista ordinibus or-

84 dinatur debet esse perpetuus, tam ex parte datis quam recipientis, vt colligitur ex S. Consilio Trident. sess. 21. de refor. cap. 2. capellania autem etiam collatiua ita fundata vt sit t. amouibilis ad nutum patroni, potest patronus ad nutum suum, & liberam voluntatem, id enim importat verbum, ad nutum, Felin. in c. per tuas de maior. & obed. n. 3. ad fi. Mandos. d. reg. 34. q. 11. & Rota. d. Decis. 778. par. 1. diuer. & patet ex ipsa significatione vocabuli, q. accipitur pro voluntate, Calep. vers. abnuo, & alia dictionaria, & verbum voluntas, importat liberam, & absolutam voluntatem, & non regulatam.

85 Fel. in cap. 1. de consuet. sub. num. 51. versic. & si dicatur comitimus voluntati tuae las. in l. si sic. ff. de legat. primo à num. 27. Meno. de arbitr. lib. 1. quest. 7. à numer. 2. qui alios referunt absque aliqua causa amouere capellanium, aliumque ponere seu praesentare Lamber. de iure patr. 1. par. 1. lib. 1. quest. 9. ar. 1. num. 71. & art. 2. qui quamuis d. art. 2. n. 15. id admittat t. pro prima vice

duntaxat, procedet tamen toties quoties voluerit patronus, quia ita est de intentione ne disponentis: eademque ratio militat in vltioribus vicibus quæ in prima, nec est maior ratio de vno capellano ac de alio, ita Io. Gutier, *pract. quest. li. 3. quest. 11.*

87 Qui etiam ait quod non poterit ordinarius destitutum tueri in sua possessione pro quo facit quod ut fuit dictum in vna Elboren. distributionum. 29. Mar. 1599. coram D. meo Corduba, possessio, ad tempus, illo elapso non dicitur amplius possessio, ex natura temporis limitati. Imperator de postulando. l. statu liberis. §. sicutum. ff. de leg. 2. & possessio data per tempus limitatum, vel ut aliquid adimpleatur, cessat illo impleto vel transacto tempore, Decianus conf. 108. nu. 19. 10. 3 & possessio quam habet huiusmodi capellanus, amouibilis est, ad tempus scilicet, donec amoveatur, seu dum non amouetur, vel reuocatur.

88 Et quidem in beneficiis manualibus, & ad nutum amouibilibus, potest fieri reuocatio sine causa, malitia cessante Card. in clem. 1. §. premissa, num. 4. de supplen. neglig. prelatorum. Decius in cap. ad nostram, n. 23. de confirmat. vili. Cosmas d. tit. de collatio. §. item placuit ver. perpetuis. Selua. 3. par. quest. 68. in fi. Naua cōmen. 2. de regular. nu. 65. Man. Rodriguez quest. regul. 1. 10. quest. 34. ar. 9. licet contrarium dicat ar. 2. Acor vbi 5. & fuit tantum in vna Burgen. amotionis magistri capellæ 11. Decem. 1581. coram D. Blancheto & in d. Decis. 778. par. c. diuersorum Gonzales sup. a nu. 46.

89 Nec in eis procedit regula de triennali quominus possint amoueri Rebus. de pacificis poss. limitatio. ne 6. num. 329. alias 272. & seq. Mando. d. reg. 34. qu. 11. Mohed. Dec. 10. de causis poss. Rota Dec. 739. n. 7. par. 11. diuers. & Gonzales sup. n. 16. quicquid alij dicant &

90 alias Boerius, Decis. 149. Capicius Decis. 19. & Bergos de paz. conf. 21. n. 5. & quamuis Zavallos in suis cōmunibus contra communes quest. 425. in fi. cum Gutierrez d. quest. 11. num. 6. dicat in capellania ad nutum patroni, vel Episcopi concessa, quod sine causa auferri non potest, & ita pluries vidisse iudicatum, cum tamen Gutierrez d. q. 1. contrarium teneat.

Et si de facto quis ordinetur sacris ordinibus, ad titulum capellanæ ad nutum t amouibilis, non ex eo mutabitur eius natura seu qualitas, maxime si id fiat sine expresso consensu patroni: nec enim pot ordinarius etiam cum consensu patroni tollere qualitatem foundationis, cum sit in fauorem Ecclesiæ, & ut melius seruiatur beneficio, ut alias dicitur. 7. par. c. 1. a n. 102.

91 Quinimo etiam ad titulum t capellanæ amouibilis non ad nutum sed ex iusta causa, ut si capellanus non bene seruiat vel alias, non videtur quis posse sacris ordinari, quia adhuc talis capellania non est perpetua cum possit amoueri ex causis in iure non expressis.

92 At vicaria temporalis seu ad nutum t amouibilis non est beneficium, nec titulus beneficalis; quia non confertur in titulum, sed est simplex salarium seu stipendium Calder. conf. 9. de rescrip. n. 2. Rebus. de nominatione quest. 14. num. 62. & in praxi tit. de dispens. ratio ne atatis, verbo, vel earum perpetua vicaria, & sentit Flores de Mena q. 10. n. 26. vbi ait q. nominatio vicariorum ad nutum amouibilium, pertinet ad prelaturam seu prelatam monasterij, cui beneficium vnitum est, & Episcopus solus debet approbare & admittere & licentia administrandi sacramenta dare, si vicarius idoneus inuētus fuerit, quæ potest examinare, neq. vlla alia requirit collatio aut institutio, & q. sic nouissime declarauit. S. cong. concil. ut vidit in publico instrumēto ex Roma missio, & posthac late tradit Gonzales

gloss. 5. §. 3. a numer. 35.

Et fuit resolutum in vna Salamantina t vicariæ 15. 94 Mar. 1596. coram illustrissimo D. Blancheto, ut in seq. Dec. Resolutum fuit non intrare gratiam Io. Perez, & esse dandum mandatum de manu tenendo Abbati, huiusmodi enim Vicaria ad nutum amouibiles, non sūt tituli beneficales, nec impetrabiles Rota Dec. 2. de excess. prelatorum in nouis, non facta mentione manualitatis Cass. ad. Dec. 4. de præben. Calder. conf. 126. co. tit. Si moneta Dec. 30. part. 2. quod autem vicaria de qua agitur sit talis, apparet per vnionē factam a Fel. record. Pio 4. huius beneficii monasterio, in qua datur facultas apponendi vicarium monachum, seu secularem, ad nutum amouibilem, cum decreto irritante & clausula sublata. Cui facultati accedit alia concessa per constitutionem Fel. record. Pij 5. n. 46. & fuit resolutum in 8. Cong. Concilij. Non obstat nominatio abbatis facta de vicario ppetuo anno 1577. primo quia Abbas non potuit in hoc præiudicare Ecclesiæ Vital. in clem. n. 1. §. 6. & 57. de off. vicarij, neque etiam in possessione, non solum propter protestationem factam in ipsa nominatione, per quam cēsetur præseruatum omne ius monasterij, l. si debitor §. 1. quib. modis pignus vel hypotheca soluitur, sed etiam quia facto suo Ecclesiæ a possessione non cecidit. Inn. in c. in literis, de restitutione spolia. Decis. 1. co. ti. in nouis idque multo magis quid in hac vltima vacatione fuit suspensum per ordinarium decretum deputationis vicarij perpetui, & permissum abbati, quod poneret ad nutum amouibilem, nec applicantur quæ deducuntur de vltimo statu, qui probato anteriori, prout hoc casu oportet probare posteriorem spatio 40. annorum Rota Dec. 2. num. 1. de præben. in nouis, Feli. in cap. in nostra, n. 43. de rescrip. vide dicta. 11. par. cap. 2.

Ceterum capellanæ perpetuæ nulli dubium est quin sint beneficia t Ecclesiastica, quando sint instituta 95 tura, & erectæ autoritate apostolica, vel ordinaria, ut sint spirituales, & beneficia Ecclesiastica quæ dicuntur capellanæ collatiuæ, & consequenter obligant ad horas canonicas, glo. 1. in clem. 2. de decimis in fi. Rota Decis. 11. de iure par. in antiquis. Feli. in ca. ex parte. 2. nu. 2. de rescrip. & conf. 41. & 45. Decius conf. 210. numer. 4. Guido Papa Decis. 187. Selua de benef. 1. par. q. 3. nu. 101. Belle. 7. in de charitativo subsidio q. 73. Rebus. in praxi t. seculare beneficium quoduplex, n. 14. & 15. & de pacificis poss. a n. 102. alias 87. Sarnen. in reg. de annali quest. 20. vbi Mando. qu. 17. Bermon. de publicis concubinarijs verbo Papa. num. 5. Auend. in dict. ver. beneficos M. A. Marsil. Columna de eccles. redditibus cap. 14. num. 2. Fuscus de visitatione lib. 2. cap. 11. nu. 2. Salcedo in pract. crimin. Bernardi Diaz cap. 18. n. 9. Acededo in l. 1. tit. 4. lib. 1. recop. n. 7. Solis de censibus lib. 2. cap. vlt. n. 15. Zavallos quest. 693. n. 19. A. Rochus de visitatione ver. capellanas Zerola in praxi episcopali. 1. par. ver. beneficia §. 1. ad fi. & 2. par. eod. ver. §. 10. & ver. capellania, & Naua, de oratione c. 20. n. 17. Io. Medi. de oratione. q. 7. Corduba in sum. q. 186. pun. 3. versic. li. 5. Lud. Lopez instruc. conf. 1. 10. caput. 244. ad fin. & 2. toto c. 105. Man. Rodrig. in sum. 1. 10. c. 140. Vega in sum. 1. par. c. 128. casu 13. versiculo quinto Io. Bapt. Corradus in resposis casuum conf. q. 240. in additione Acor. li. 10. ca. 3. q. 5. & P. Ledes. in su. secunda par. tract. 9. c. 4. 6. conc. 7. diffi. & nouissime post hac Gonzales gl. 5. n. 68.

Vnde in vna Burgen. Iurisdictionis. 8. Iun. 1587. coram t D. Seraphino fuit resolutum: Verba concordiæ inter clericos seu presbyteros perpetuo beneficiatos Ecclesiæ comprehendere omnes beneficiatos etiam capellanos ex proprietate verborum.

Et tunc non tenet prohibitio t testatoris quod 97 ordi-

ordinarius non se intromittat in earum provisione, sed ad solos laicos spectet, nec poena aliena ex cap. 2. 10. 11. Rota Decis. 10. de testam. in antiquis. Ripa in leg. nemo potest. ff. de lega. 1. numer. 127. & 129. Lamber. de iure patr. 1. par. 1. lib. 10. & 105. Mando. de signaturā granae. de exco. 10. vers. amplio etiam. Conar. in 4. 2. par. cap. 3. §. 1. numer. 20. & in cap. tua. de testam. nu. 8. Gregi. Lopez in l. 1. tit. 15. par. 1. vers. dote. Fuscus ubi supra a num. 12. ad 15. Io. Gutierr. in Rep. d. l. nemo potest ex num. 499. Spino de testam. gloss. 4. a nu. 93. & nu. 93. & Gonzalez sup. nu. 42. & alij, quicquid dicat Menchaca de successionum creatione §. 7. in 17. cuius opinionem saluat Gonzalez a numer. 46. intelligendo eam in secundo casu, quando in fundatione nulla interuenit autoritas Episcopi, & capellania non est reuera beneficium Ecclesiasticum, vel quando licet Episcopi autoritas interueniat, ipsemet Episcopus in ipsa fundatione consentiat. ex allegato si vero constat fundatorem nolle facere beneficium, & capellania collatiua, valebit d. conditio siue interueniat autoritas, & consensus Episcopi, siue non: nam etiam sine consensu Episcopi, potest institui capellania non collatiua, & alia opera pia quicquid dicat Gonzalez, num. 48. de quo infra.

98 Quamuis ab administratione, cura, & visitatione istarum capellaniarum etiam collatiuarum, bene possit fundator excludere ordinarium, ex S. Concilio. Trid. sess. 22. de reformatione cap. 8. & 9. nisi in casu negligentiae cap. tua. de testam. ut sapie censuit S. Cong. Concilij, & ex eius voto ita nonissime declarauit S. D. N. Paulus. §. die. 7. Apr. 1606 in causa Abulen. pro Comite de Oropefa, contra Episcopum, ut in eius breui sub annulo piscatoris. Sed non censetur 99 exclusus a visitatione, ex eo quod in fundatione t. alicui committatur visitatio, ut alias censuit ead. S. Cong. Concilij in vna Abulen. visitationis hospitalis de Olmedo contra t. Priorem Monasterij de la Mejorada. Nec contrarium postea censuit S. Cong. in alia declaratione ad instantiam d. Prioris facta, & confirmata per Breue Clem. 8. datum die 22. Aug. 1600. quia cum narratum fuisset quod in fundatione, & dotatione d. hospitalis specialiter cautum est, quod per d. priorem & non per alium ipsum hospitale visitari & administrari deberet. solum ibi dicitur iuxta declarationem alias in d. cong. factam decreto d. cap. 8. non esse sublatam fundacionem.

100 Licet in terminis d. breuis S. D. N. Pauli V. censetur exclusus t. Episcopus a visitat. hospitalis, & collegij aliorumque piorum operum D. Fran. de Toledo Proregis Indiarum, ex eo quod fundator eorum curam, & visitationem Comiti de Oropefa patrono ab eo deputato committit, praemittens id facere quia Episcopi Abulen. non solent se personarum conferre ad oppidum de Oropefa, & propter plures occupationes, & obligationes eorum.

At capellaniae etiam perpetuae fundatae & ordinatae t. sine autoritate ordinarij, quae non sunt ab eo approbatae, & spiritualizatae, non sunt beneficia Ecclesiastica, nec ab ordinario conferri possunt, sed sunt sub pia dispositione fundatoris, & eius haeredum seu successorum, qui possunt tales capellanas donare siue Episcopo quibus voluerint dummodo sint idonei iuxta dispositionem fundatoris. Ita Guido Papa d. decis. 187. Rebuff. de pacificis poss. 4. 349 alias, 287.

vers. & ideo, P. Greg. de benef. cap. 11. nu. 10. Naua. cons. 5. & 7. nu. 1. de praben. Aiu. V. alascus consilia. 80. num. 12. & 13. par. 1. Rochus, & Azor ubi proxime, quamuis de iure non possit stare dicat Zerola sup. & quod capellaniae seu capellae non sint beneficia Ecclesiastica nisi sint per t. Episcop. ordinatae & approbate, tradunt Feli. Rebuffus, Bermon. Salcedo & alij relati sup. num. 95. & Spino sup. nu. 42. t. & 104 Naua. Corduba, Lud. Lopez Man. Rodrig. Vegas Corradus, & Azor ibi cuati inquirunt quod capellaniae institutae a solis testatoribus vel donatoribus citra autoritatem Papalem vel Episcopalem, non sunt collatiuae, nec beneficia, neque obligant suos possessores ad horas Canonicas, & praedicta sequitur post haec Gonzalez supra a num. 20. qui tamen male ait num. 35. cum Parisio cons. 34. lib. 4. quod Episcopus non habet in talibus capellaniis ius visitandi, quod non est verum: nam quamuis non sint beneficium, sunt tamen opus pium, & sic possunt ab Episcopo visitari; nisi aliud in fundatione cautum sit, ut in d. cap. 8. & 9. Concilij sess. 22. de reformatione. & ita videtur sentire idem Gonzalez inferius num. 45.

Vnde apparet in huiusmodi t. capellaniis valere 105 ordinationem fundatoris seu testatoris, quod ordinarius non se intromittat in earum provisione, sed ad solos patronos spectet ut in informatione seu discursu posito. 2. par. Decisionum diuersorum post Decisionem 310. num. 3. & male agere ordinarios qui faciunt institutionem, & collationem de capellaniis contra voluntatem fundatorum & testatorum, qui noluerunt eas esse collatiuas, mori aliquando, ne imponatur eis subsidium, bonis & redditibus Ecclesiasticis imponi solitum, nec est in ipsorum ordinariorum potestate illas facere collatiuas, & erigere in beneficia Ecclesiastica contra testatorum voluntatem etiam de consensu patroni, ad clem. quia contingit. versic. cum tamen ea. de relig. domib. & quae tradit Mando. in reg. 34. qu. 11. num. 2. ita Spino. d. num. 42. & Humada ad Greg. Lopez. d. l. 1. tit. 15. par. 1. gloss. 6. & Cauillos qu. 28. 2. nu. 23. 28. & 29. dicens quod ita seruatur in Cancellaria Pinciana, & Azor & Gonzalez sup. a num. 44. & ita etiam tenet Rota ut in Decisionibus sequentibus.

Salernitana oratorij. 13. Mar. 1559. coram D. Quiroga.

106 Testator legauit nonnullos t. hortos cuidam presbytero tro Masello cum onere celebrandi missam qualibet hebdomata in Ecclesia B. Mariae, & post mortem eius voluit ut haeredes testatoris eligant alium sacerdotem, cui concedant illa bona per annos decem & non ultra, cum praedicto onere, & successine alius eligatur post dictos decem annos. Nunc quia reperiebatur hoc tanquam beneficium saepius fuisse impetratum, haeredesq. testatoris impediiebantur eligere sacerdotem ex reg. de triennali, dubitatum fuit an praedicta reg. illis obstarent. Rota respondit secundum ea quae proponebantur, non esse locum reg. de triennali, cum hoc non sit beneficium, sed oratorium priuatum, in quo non adfuit consensus Episcopi, ideoque non potuisse impetrari ut beneficium, nec conferri in titulum Abb. in cap. fi. de centibus Bald. cons. 5. in tertio, & si aliter fuit impetratum, non erat locus censurae, nec consideranda Decis. cons. 548. col. 1. Fel. cons. 41. col. 1. & 2. Quamuis autem non sit beneficium est tamen seruanda voluntas testatoris, quo ad ea quae reliquit, iuxta eius dispositionem Feli. d. cons. 41. num. 6. & seq. Card. cons. 83. haec autem firmata sunt circumscripto ultimo statu. & nonnullis alijs de quibus in facto.

num. - Vega 1. par. sum. cap. 128. c. 13. versiculo 6. & P. Ledes. in sum. 2. par. tract. 9. ca. 4. 6. concl. 1. difficultate, & alij.

118 Quamvis contrarium teneant Io. And. num. 3. & Domin. num. 9. in cap. 1. de rerum permut. in 6. & ibi Gambarus, num. 68. lo. Medina de orat. 9. 7. & Corduba in sum. qua. 186. Pun. 3. & distinguant idem Domin. conf. 89. Fel. in cap. postulasti de rescrip. num. 7. Staphil. de literis gratia tit. de qualitate benef. 1. nu. 5. Rebus. de pacificis poss. 105. & 106. alias. 90. & 91. Meno. de arbit. casu 201. a num. 55. Acevedo in l. 1. tit. 4. lib. 1. recop. nu. 5. Flam. Paris. d. tract. de resignatione lib. 2. qu. 1. a num. 123. & Hoieda de incompat. benef. 2. par. cap. 8. numer. 12. qui tamen numer. 15. ait, in tota Hispania communiter praestimonium consueta esse dari in titul. perpetuum beneficii habereque onus annexum spirituale. quem sequitur nouiss. Gonzalez. gloss. 5. §. 2.

119 Et praeterea nostra sententia videtur iam expedita ex constit. Pij V. 138. versic. 1. declarantes infra adducta. 3. part. cap. 1. numer. 5. vt aduertunt Quintanad. Eccles. lib. 2. num. 86. Azor Eman. Rodri. & Vega sup.

Vnde inferitur. t. quod gratia de beneficio simplici vacante per obitum N. capiet praestimonium vacans pro obitu illius, si non fuit dictum esse seruitorium, quia, vt ex dictis apparet praestimonium vere est beneficium simplex, & sic appellatione beneficii simplicis continetur.

121 Et in expectatiua ad beneficium 1. simplex aut ad beneficium cum cura, vel sine cura, comprehenderetur de iure praestimonium, nisi ex consuetudine loci, & communi vsu loquendi, appellatione beneficii simplicis, seu beneficii cum cura, vel sine cura, non veniret praestimonium, nisi specialiter nuncupetur Abb. d. conf. 47. Fel. sup. numer. 8. versic. 4. declaratio. Crescen. Decis. 8. de concess. prebend. vel nisi doceretur de stylo curiae in contrarium. Cassa. Dec. 3. de preb. nu. 33.

Secundo inferitur, quod sicut in impetratione beneficii, facienda 1. est mentio de beneficiis obrentis, caput si motu proprio, de preb. in 6. clem. 2. de off. ord. cum alijs, licet de facto Mill. in report. ver. gratia, Hier.

123 Paul. in pract. cancell. in 1. notab. supernuacantibus non referuatis, & alij & de iure ad rem, Domin. in d. cap. si motu proprio, numer. 6. Fel. in cap. in nostra, numer. 4.

124 Ripa in cap. ad aures, numer. 12. 1. de rescrip. Selua 3. part. quaestio. 11. nu. 1. Mill. Hier. Paul. & Meno. numer. 43. vbi supra Bursatus conf. 351. n. 12. libro 4. & Flam. Paris. de resignatione benef. lib. 10. quaest. 2. n.

125 73. 1. & 74. & alij. nisi vbi impetrans ignorat habere alia beneficia, vt in c. gratia. de rescrip. n. 6. vbi Doct. Ripa Mill. & Hier. Paul. sup. & Na. conf. 9. de rescrip. dicens. d. c. loqui de ignorantia facti non iuris, de quo Fel. in c. super literis, nu. 6. de rescrip. & ibi Berouius Selua d. 3. p. 9. 12. 17. qualitate a nu. 23. alias 89. & Menoch. sup. n. 53. ita etiam de praestimoniis Oldra. sup.

126 & Bonif. in d. clem. 2. 1. de officio ord. seu prima de officio legati, n. 31. & alij sup. vbi obiter notandus est error Hier. Gonzalez gloss. 15. §. 2. numero sexagesimo octauo, dicentis quod beneficium vacaturum tamquam incompatible per affectuonem secundi; non est opus narrari vt obtentum in gratia secundi. quod clare est contra d. c. si motu proprio & cap. non potest. versic. cum autem, de preb. in 6. & contra praxim & styllum, nec Dec. Mohedan 14. de prebend.

127 quam 1. allegat, id dicit, sed quod non est opus facere mentionem de qualitate, quod sit simile sub eod. recto.

De hospitalibus an sint beneficia:

S V M M A R I A.

Hospitalia beneficia non sunt num. 1. nisi Ecclesia seu beneficio essent unita, nu. 2. aut nisi religiosi personis essent deputata eisque solita in ti. conferri, nu. 3. aut nisi sint danda in tit. ex ordinatione fundatoris vel per viam electionis etiam clericis secularibus, numero 4.

Non tamen comprehenduntur isto casu per literas generales super prouisione alicuius, n. 5. clem. 2. de prebend. non habet locum in religiosi, num. 6. quae declaratur per Rotam, nu. 7. decretum Concilij Trid. de hospitalibus n. 8. declarationes 5. Congregationis super eo, n. 9. & 10.

An quando hospitalis est unitum alicui Ecclesiae seu beneficio eius administratio sit committenda alicui ad triennium tantum ex d. decreto, n. 11. 12. & 13. vbi resoluunt quod sic.

De materia hospitalium qui videndi sunt, n. 14.

Hospitalia quorum varia nomina seu species habentur in l. illud, & in l. Sancimus. 2. C. de sac. S. Ecclesius, & in c. in qualibet. §. Sancimus 23. q. 8. & in c. si quis omnem. ad si. 1. q. 7. & in Auth. de alienatione, & emphiteosi in princ. & de Ecclesiasticis titulis. §. si. & refert Mariana de Rege l. 3. c. 13. ad si. beneficia non sunt, nec beneficii nomine veniunt, enasi Ecclesias vel capellas habeant annexas, decimasque, & alia iura spiritualia, clem. per literas 2. de preb. cum laicis committantur clem. quia contingit. §. vt autem de relig. domib. & hospitalib. non beneficium, sed officium, & administrationem ad instar tutorum seu curatorum habere dicantur l. orphanotrophos, C. de Episcopis & clericis & d. §. vt autem. Ita Selua de benef. 1. p. q. 3. n. 9. Rebus. de nominatione. q. 15. n. 16. alias 12. Corras. de benef. 1. p. c. 3. n. 1. Quintanaduen. Ecclesiasticon li. 1. c. 3. n. 13. & Rota Dec. 106. n. 6. & Dec. 114. pag. 2. diuersorum & ideo in vna Mutinen coram Mohedano fuit resolutum quod hospitalia non subiacent reg. de triennali Thanis Dec. 72. & in causa Bononien. hospitalis 1560. coram Rubens fuit conclusum cap. 2. vt lite pendente in 6. non habere locum in hospitali. Rota Dec. 301. in manuscriptis, quod tamen limitatur, vbi Ecclesiae seu Ecclesiastico beneficio essent unita: nam tunc naturam principalis fortiuntur, & iure accessorij veniunt caput super eod. de prebend. in 6. gloss. ver. Ecclesias in dict. clem. 2. & ibi Card. quaestio. 17. Imola a numero 15. Bonifacius a numero 20. Abb. num. 5. Rebus. nu. 15. alias 14. & Corras. vbi supra Bellarm. Dec. 387. & Rota d. Dec. 114. vbi etiam dicitur id non praecedere quando vnio esset aequae principaliter, vt ait etiam Rebus. ibi vers. limita. & conducunt quae dicimus infra vltima p. c. 2. tradit Gonzalez ad reg. mensum gl. 5. §. 4. n. 16.

Secundo limitatur, vbi religiosi personis essent deputata, eisque sola in tit. 1. conferri d. clem. quia contingit. §. praemissa, & ibi gl. & Corras. sup.

Tertio limitatur vbi sunt danda in 1. titulum ex ordinatione fundatoris, vel per viam electionis etiam clericis secularibus d. clem. quia contingit. §. vt autem, Felin. in cap. de quarta num. 13. de praescrip. Rebus. d. q. 15. numer. 14. alias 13. & de pacificis poss. n. 94. alias 81. Duar. de sacris Ecclesiis li. 2. c. 4. in fi. & Rota Dec. 739. p. 1. diuersorum & Gonzalez sup. n. 15. adhuc tamen in c.